

KOMMER VI ALDRIG LÆNGERE

Af
WALTHER
HJULER

Det er et spørgsmål, om mennesket kan udholde rumrejser, der varer i 1000 dage eller mere – Amerikanske forskere foreslår storstilede forsøg uden for Jordens atmosfære

MENS VIDENSKABEN verden over gennemtygger de nærbilleder, der blev taget af den russiske månestation Luna 9, er amerikanerne i fuld gang med Apollo-eksperimenterne, der om et par år skal muliggøre den første bemandede rumrejse til Månen.

De russiske rumhunde, der er sendt op i det hidtil højeste kredsløb, 900 km over Jorden, skal uden tvivl fortælle forskerne, hvordan den levende organisme reagerer på et længere ophold i så stor højde.

LUNA 9 BILLEDERNE blev i første omgang modtaget med begejstring, men det synes, som om videnskabens entusiasme siden er blevet mindre. For hvad har billederne kunnet fortælle? Ikke ret meget, som man ikke vidste i forvejen, næppe engang om Månens overflade virkelig er så hård og fast, at et tungt rumskib kan lande der uden fare for at forsvinde i støvmasser på overfladen.

Hellere en kemisk analyse

En amerikansk ekspert, den verdensberømte videnskabsmand og nobelpristager Harold Urey siger: Jeg er meget skeptisk overfor det, som billederne kan fortælle. Frem for 1000 nærbilleder af måneoverfladen vil jeg foretrække bare én kemisk analyse af overfladesubstansen. Den vil fortælle os meget mere. Vi kan aldeles ikke være sikre på, at Månens overflade er fast og solid. Det er jo muligt, at Luna 9's bremseskitter simpelt hen har blæst støvet væk, før skibet landede.

Ikke blot for de teknikere, der beskæftiger sig med den bemandede månerrejse, men også for videnskaben i øvrigt er det af stor betydning at få en kemisk analyse af måneoverfladens substans. En sådan analyse vil kunne give informationer om de kernefysiske processer i solsystemets første tid – før planeterne dannedes – og om Månens geologiske historie.

Er Månen sidste station?

— Måske bliver det næste skridt en satellit, der kan tage prøver af Månens jord og sende radiomeddelelser tilbage om det, den finder. Indtil da spekulerer videnskabsmændene på, om mennesket nogen sinde vil nå længere end til Månen, eller om vor nabo i verdensrummet er det yderste mål.

De bemandede rumrejser har foreløbig vist, at mennesket uden større gene kan opholde sig i indtil 14 dage i rummet. Men hvordan stiller det sig, når opholdet skal vare 1000 dage eller mere? Det er rejsetiden til de fjerneste planeter i vort solsystem.

Forskere fra den amerikanske rumfartsorganisation Nasa har udarbejdet en rapport herom, hvori foreslås en storstilet forskningsindsats for at få fastslået, om mennesket er i stand til at overleve en sådan rejses strabadser.

Forskerne mener på forhånd, at det er muligt for mennesket — rent medicinsk — at gennemføre en rejse f.eks. til Mars, men man fastslår i rapporten, at den tekniske udvikling f.eks. gennem Gemini- og Apollo-projekterne er løbet så hurtigt, at den medicinske forskning ikke har kunnet følge med.

Store laboratorier i kredsløb

Nasa-forskerne foreslår derfor, at man sætter nogle større rumstationer, med 6-8 astronauter om bord, af hvilke nogle skal være medicinske eksperter, i kredsløb om Jorden.

END TIL MÅNEN?

Både før og efter rumturen undersøges astronauterne nøje — som her den amerikanske Virgil Grissom. Men endnu har intet menneske været på en virkelig langtur uden for Jordens atmosfære, og man ved ikke, om den menneskelige organisme overhovedet kan klare strabadserne

Selv om amerikanske astronauter har været i vægtløs tilstand i rummet i 14 dage, ved man ikke nøjagtigt, hvad der er sket med dem. Man har konstateret, at langtidsastronauterne har tabt i vægt, men man ved ikke, om dette vægttab ville fortsætte, hvis rumrejsen var af længere varighed. Fortsætter de med at tabe sig, er det muligt, at de ville ankomme til de fjerne mål som skeletter, og det var ikke netop meningen.

De hidtidige bemandede rumrejser har også vist, at der er forekommet ejendommelige bakterieprocesser i legemet. Nogle af de bakterier, som findes i det normale

legeme, og som i givet fald kan være sygdomsfremkaldende, har i rummet pludselig udviklet sig eksploderende. Årsagerne hertil kender man ikke.

Hårdt psykisk pres

Man lægger heller ikke skjul på, at astronauterne har været udsat for et hårdt psykisk pres under rumrejserne. De har lidt under ensomheden og ensformigheden, opholdet i det lille lukkede rum, støjen og stilheden og trykket ved ustandselig at være i livsfare. Hvor lang tid vil mennesket kunne udholde en sådan tilstand?

Bryder det sammen før de fjerne planeter, der er målet, overhovedet er nået?

Hvis vi skal til Mars, siger Nasa-forskerne, er det nødvendigt, at vi forinden får svar på alle disse spørgsmål, og de kan kun fås, hvis man sender bemandede rumstationer på længere rejser omkring vor egen jord. Vi må vide, hvordan mennesket kan overleve rumrejser, der måske kommer til at vare i tre eller tre år.

Måske kan man allerede på Jorden skabe forhold, der minder om dem, astronauterne kommer ud for i rummet. I de såkaldte »astrodomer« — en art plasticboller — kan man skabe samfund, hvor astronauterne lever, ganske som de gør det i et rumskib. Opholdet her vil kunne give uovertruffene oplysninger for kommende års lange rejser i verdensrummet.

Iodvi's TANKEBOX

Man bliver klogere med årene. Men indtil da er der nok brug for ens arbejdskraft.

Til helvede med mine venner! sagde manden. Han var bange for at komme til at kede sig.

Der er folk, som kan prale af, hvor travlt de har. Det har vi andre ikke tid til.

Foreskælper er den hyppigste grund til sletteskab — og til skilsmisser.

Gift Dem ikke for pengenes skyld. Man kan også komme af med dem uden sambeskatning.

Man hører kun om skandaler og ulykker! sagde manden... Hvorefter han købte fjernsyn — for også at kunne se dem.

GEORG NOLSØE

Mattalæg · Telefon 3357

Trikotasjuvørur í heilsölu

Spinnid í Gøtu

tygum fáa gott tógv, og skjóta avgreiðslu.

Vit keypa óvaskaða og vaskaða ull og selja øll sløg av føroyskum tógv.

TØTINGARVIRKIÐ

vi Ólavur Gregersen — tlf. 20 í Gøtu

FÆRØSK MARGARINE

Vita No 1

VITAMINISERET

FÆRØSKT PRODUKT

FINT PRODUKT

Keypið

frá teimum, sum lýsa í

SOSIALINUM!

SKULA TIT BRUKA BIL

persónkoyring ella skúla-koyring, so snarið tlf. 3456

Alexander Dalfoss

HUGSA TYGUM UM AT FERÐAST
— TOSIÐ FYRST VIÐ

faroe airways

SÖRVÁGUR 103

Nordoya Sparikassi

tlf. 5043

stovnaður 1919

tlf. 5043

Renta av innistandandi peningi:

3 mánaða uppsøgn	5 % p. a.
vanlig konti	4 % p. a.
kekk konti	2 % p. a.

Fyri peningahæddir við longri uppsagnartíð verður renta latin eftir seravtalu.

Avgreiðslutíðin er:

vanligar gerandisdagar kl. 10—12 og kl. 13½—15½
leygardag kl. 10 —12½

Deild: Leirvákar Sparikassi

avgreiðslutíð: týsdag og friggjadag kl. 15½—17.